

Making Public

(<http://networkcultures.org/makingpublic>)

BLOG:

What's going on? Het essay in de wereld – About the essay, now also in English

By [Miriam Rasch](http://networkcultures.org/makingpublic/author/michael/) (<http://networkcultures.org/makingpublic/author/michael/>), March 15, 2019 at 11:03 am.

Written for and presented at the launch of [The world in yourself: Dutch and Flemish literature of the 21st century in sixty essays](#), 7 February 2019, Spui25 Amsterdam.

After receiving a tip about translation website [DeepL](https://www.deepl.com/home) (<https://www.deepl.com/home>), I decided to experiment with it. I must say I'm impressed with the results (except for the word 'tangconstructies' that apparently does not exist in English, which is something to be happy about). The following text has been edited, but not substantially.

Scroll down for the original Dutch version.

—

I would like to start by laying out a few fragments, 'lapidaria' from the past few months that seem to be somehow connected with each other. Connected in an essayistic way, I hope. Whether that also says something interesting about the essay will have to become clear later on.

1.

In January I attended a conference in Berlin. As is still possible in Germany, the Germans spoke German and all other people spoke English. At the entrance of the conference hall you could pick up a pair of headphones in exchange for a photo ID to follow the simultaneous interpretation. Although my German is far from good, I did not use the service. Listening to a simultaneous translation is simply annoying; since the speakers are about ten metres away and the headphones are far from soundproof you can hear

them through the audio. But I also dare say that I *grasped* what was said, which might mean something different from saying that I understood. 'How come it's so easy to follow a German presentation and almost impossible to read a German article?,' I asked a Berlin acquaintance. He needn't think long. 'Everyone thinks they should write like Adorno.' He was referring (I think) to those typical German 'tangconstructions' as they're called in Dutch, you know, sentences with clauses that even a German doesn't just churn out during a talk for a large audience. Whether the speakers were explicitly instructed not to read out but rather tell their story to the audience, I don't know, but that's what they did. They were involved with us, headphones or not.

2.

Recently I was reminded of Adorno and writing, but in a completely different way. The Adorno of the essay, who was against ideological *sending*, for whom the essay had neither 'a first principle, nor a last' ([pdf \(https://shifter-magazine.com/wp-content/uploads/2015/04/Adorno-The-Essay-As-Form.pdf\)](https://shifter-magazine.com/wp-content/uploads/2015/04/Adorno-The-Essay-As-Form.pdf)). The essay as a collection of lapidaria, fragments, never completely finished, always containing open ends, resisting dogmas in its very form. But apparently, if I understood my acquaintance correctly (who by the way had studied in Frankfurt, home to Adorno and the Frankfurter Schule), Adorno himself had become a dogma, a model that only yielded mediocre and unnecessarily complicated texts.

3.

How to escape *sending*, transmitting a point as evident Truth, with a self-evidence that conceals the relativity of Truth? And how to escape without immediately falling into incomprehensibility or 'tangconstructions', whether figurative or other? The question often forces itself upon me in a specific place: the classroom. During the break of one of my classes I overheard my students talk about a fellow teacher of the programme in which I teach, which is called 'Philosophy in a post-digital world'. Apparently I visibly pricked up my ears, because one of the students looked at me and said: 'Yes, Miss, he's just one of those teachers that you talk about at home over dinner (most students still live at home). He starts talking and a few hours later the lecture suddenly is over!' I instantly believe that my colleague is a compelling orator. Still, it did nag me. I guess I'm not the teacher you talk about at the dinner table. On the other hand I was happy, because what I strive for in my lessons is not to orate but to cause confusion. Sure, knowledge transfer is important (a point that is not so obvious in education anymore) – but for me confusion is part of knowledge. Without confusion, no philosophy.

4.

I became captivated by 'the undercommons' (<https://www.onderwijsfilosofie.nl/the-undercommons/>) – a concept by Fred Moten and Stefano Harney. I try to understand it as a kind of essayistic method applied to learning, and to life (no, please no 'lifelong learning'). It's about trying to operate independently of (or under the surface of) binding structures, dogmas, policy and management. Instead they propose the non-streamlined, the experiment, the dilettante – the essayistic. They call it 'study', and this includes everything from listening to music together with drinks, to walking into the classroom and *as a teacher* to sit there and let the students figure it out (I haven't dared yet). 'Study seems to me perpetually immature, perpetually premature, perpetually unready,' says Stefano Harney. It's about the coming together of human debris and what arises from them. If that doesn't sound so friendly – human debris – then so be it. People feel crumbled, not taken seriously, or damaged. The debris come to life when there are more of them, even if they don't fit together. The wonderful example that Harney and Moten give is the beginning of Marvin Gaye's 'What's Going On' (<https://www.youtube.com/watch?v=H-kA3UtBj4M>) – you know, with the background murmur, 'hey what's happening brother, what's happening', and then the song begins. They're saying: 'of course the title is already letting you know: goddam it, something's going on! This song emerges out of the fact that something already was going on.'

5.

So there is something else at stake: it's not just that there is no first principle, nor a rounding off in a last one. There's also no first person who stands up and tells their story and after that collects their papers and leaves again. *Something is already going on.* Something confusing, crumbling, informal, and collective. Another lapidarium has to do with something that I probably should have reported right at the start, but about which I am a bit reluctant: maybe (maybe, maybe) this also has to do with the fatigue that I notice – in myself! – with regard to the genre of 'I'. Yes, I know it, I say I all the time. That's part of the problem, who never tires of themselves? So let me stick to myself: I am tired of my self. Of my essay-I. The I can act as doubtfully as it wants, but it still enters, stands up, tells their story and then disappears again.

6.

It's like this, I've been reading (too) much about posthumanism as well (not to be confused with transhumanism). The posthumanist shifts (or writes) themselves out of the centre of importance. Not straight out of life, not back into the state of silence abandoned with so much pain (Fred Moten and Stefano Harney come from Black Studies and wouldn't opt for that any more than a woman would). We're not talking about erasing experience, the re-murder of an already dead author. She's still alive, but marginal. Better yet: operating from the margin, because she's not condemned but

convinced. Busy with others, with something else than themselves in any case. If we want to change the world – to dismantle dogmas, loosen structures (and I truly hope everyone wants that) – that starts with such a ‘post-individualism’, so to speak. As you shift yourself out of the centre, into the periphery, at the same time something else shifts into the frame. Gary Hall calls this ‘the inhuman’ ([pdf](http://art.colorado.edu/research/Hall_Inhumanist-Manifesto.pdf) (http://art.colorado.edu/research/Hall_Inhumanist-Manifesto.pdf)). (By the way: the inhuman, as in inhumane, should as a word just be stripped of its moral charge, as by now it must be clear that human is very good at things that are considered degrading to people and the world.) *The world cannot change by just talking about change – changing the way we talk (write) is equally important.* Strangely enough, says Gary Hall, critics now do their work in a way that would seem familiar even to scholars from the seventeenth century: ‘Rational, liberal, humanist authors working alone in a study...’ It is time, he says, to shake up the given, the dogma, of that *humanist author*.

7.

As a final to my course the students have to write an essay, and by this I don’t mean the limp academic concoction of that. As that assignment is confusing enough, I give them the advice (not the obligation) to match the beginning and end of the essay. The circular form may be a cliché for experienced writers, but that does not do it justice. The circle also echoes the [carrier bag](https://tamouse.github.io/blog/philosophy/2017/06/03/carrier-bag-theory-by-ursula-k-leguin.html) (<https://tamouse.github.io/blog/philosophy/2017/06/03/carrier-bag-theory-by-ursula-k-leguin.html>), as Ursula Le Guin called it. The story as a shopping net in which you collect all kinds of different seeds and fruits, perhaps also a special stone or two. You carry it with you and let others share in it. That carrier bag is not yours alone, it is not about you. Everyone who opens it and takes out the collected stuff will put it in a different order, give it a different value. Le Guin addressed fiction with the carrier bag, but I think it could also be a representation of the essay. A different kind of essay.

8.

In literary journal [De Gids](https://de-gids.nl/2017/no4/het-essay-en-ik) (<https://de-gids.nl/2017/no4/het-essay-en-ik>), Thijs Lijster wrote about the essay: ‘The ‘I’ of the essayist is ... the testing instrument, the seismograph that perceives shocks deep in the earth’s crust that may not be perceptible to everyone.’ It is meant metaphorically, but the planetary imagery fits wonderfully well with the posthumanist, inhuman, ‘call of pigeons’. Shocks deep in the earth’s crust, which indicate something new. The essay has always been a loosely tied gathering place of different voices, stories, perspectives. But there too, rigidity is possible, as poor Adorno himself has found out and as I am afraid to find out with my own ‘I’. Just like Lijster, I return to Montaigne with love and pleasure, but mostly I am interested in what

news awaits us, what arises, what emerges from the murmur and fuss in the background and under the surface, what we will *make*, from the not yet finished, the premature, the collective. I'm curious, what's going on?

Miriam Rasch

On 15-16-17 May the conference Urgent Publishing will take place, at which this and other lapidaria will be explored further under the title 'The Carrier Bag Theory of Non-Fiction'. Please come and join the discussion!

[_\(<http://networkcultures.org/makingpublic/wp-content/uploads/sites/45/2019/02/9789044638943-178-0.jpg>\)](http://networkcultures.org/makingpublic/wp-content/uploads/sites/45/2019/02/9789044638943-178-0.jpg) Bij de presentatie van *De wereld in jezelf: De Nederlandse en Vlaamse literatuur van de 21e eeuw in zestig essays*, 7 februari 2019, Spui25.

Ik wil beginnen met een paar brokstukken aan u te vertellen, lapidaria uit de afgelopen maanden die in een zeker verband met elkaar lijken te staan. Een essayistisch verband hoop ik. Of dat dan ook nog iets belangwekkends over het essay zegt, moet straks maar blijken.

1.

In januari bezocht ik een conferentie in Berlijn. Zoals dat nog kan in Duitsland, spraken de Duitsers Duits en alle andere mensen Engels. Bij de ingang van de zaal kon je in ruil voor een pasje met foto van jezelf een koptelefoon krijgen om de simultaanvertaling te volgen. Hoewel mijn Duits verre van goed is heb ik de service niet gebruikt. Het luisteren naar een simultaanvertaling is gewoonweg irritant; de spreker hoor je nog door de audio heen, die staat immers een tiental meter voor je en het gaat hier echt niet om geluidsdichte koptelefoons. Maar ik durf ook wel te beweren dat ik begreep wat er gezegd werd, wat iets anders kan zijn dan dat ik het verstond. 'Hoe komt het toch dat het zo makkelijk is om een Duitse presentatie te volgen en haast onmogelijk om een Duits artikel te lezen?' vroeg ik na afloop aan een Berlijnse kennis. Hij hoefde niet lang na te denken. 'Iedereen denkt dat-ie moet schrijven als Adorno.' Hij doelde (denk ik) op van die Duitse tangconstructies, u weet wel, zinnen die inderdaad ook een Duitser niet zomaar uit zijn mouw schudt tijdens een presentatie voor een groot publiek. Of de

sprekers expliciet waren geïnstrueerd om niet voor te lezen maar hun verhaal min of meer te vertellen aan het publiek, weet ik niet, maar dat is wel wat ze deden. Ze waren met ons bezig, koptelefoon of niet.

2.

Nu had ik onlangs aan Adorno en het schrijven moeten denken, maar dan op een heel andere manier. De Adorno van het essay, die tegen het ideologische zenden was, voor wie het essay noch 'een eerste principe, noch een laatste' had ([Engelse pdf \(https://shifter-magazine.com/wp-content/uploads/2015/04/Adorno-The-Essay-As-Form.pdf\)](https://shifter-magazine.com/wp-content/uploads/2015/04/Adorno-The-Essay-As-Form.pdf)). Het essay als een verzameling lapidaria, brokstukken, nooit helemaal af, altijd met open eindjes, zodat het zich alleen al in de vorm verzet tegen dogma's. Maar blijkbaar, als ik mijn kennis volgde (die overigens had gestudeerd in Frankfurt, de thuisplaats van Adorno en de Frankfurter Schule), was Adorno inmiddels zelf verward tot een dogma, een voorbeeld dat alleen maar middelmatige en nodeloos ingewikkelde teksten tot gevolg had.

3.

Hoe ontsnap je aan het zenden, waarbij je een punt overbrengt met de vanzelfsprekendheid van Waarheid, een vanzelfsprekendheid die de relativiteit van Waarheid verhult? En hoe te ontsnappen zonder meteen te vervallen in onbegrijpelijkheid of al dan niet figuurlijke tangconstructies? Het is een vraag die zich vaak aan me opdringt op een concrete plek: het klaslokaal. In de pauze van een van mijn lessen hoorde ik mijn studenten praten over een mededocent van de minor waarin ik les geef: Filosofie in een postdigitale wereld. Ik spitste blijkbaar vrij duidelijk mijn oren, want een van de studentes keek me aan zei: 'Ja, mevrouw, hij is gewoon echt zo'n docent waar je thuis bij het avondeten over vertelt (de meeste studenten wonen nog thuis). Hij begint te praten en een paar uur later is het college opeens voorbij!' Ik geloof meteen dat mijn collega een meeslepende orator is. Maar ergens stak het wel. Ik was dus niet de docent over wie je thuis bij het avondeten vertelt. Aan de andere kant was ik blij, want wat ik nastreef in mijn lessen is niet oreren maar verwarring zaaien. Natuurlijk, kennisoverdracht is ook belangrijk (en dat is niet zo vanzelfsprekend meer in het onderwijs) – maar voor mij hoort verwarring ook bij kennis. Zonder verwarring geen filosofie.

4.

Ik raakte bevangen door 'the undercommons (<https://www.onderwijsfilosofie.nl/the-undercommons/>)' – een concept van Fred Moten en Stefano Harney. Ik probeer het te begrijpen als een soort essayistische methode toegepast op leren, en op leven (nee, alsjeblieft niet op een 'leven lang leren'). Ook daarin gaat het om het proberen te opereren los van (of onder de oppervlakte van) dwingende structuren, dogma's, beleidsmaatregelen en management. In plaats daarvan stellen zij juist het niet-

gestroomlijnde, het probeersel, het amateuristische, het essayistische voor. 'Study' noemen ze dat ook wel, en daaronder valt van alles: van samen muziek luisteren met drank erbij, tot het klaslokaal binnenlopen en dan als docent ook in de klas gaan zitten en de studenten zelf het laten oplossen (dit heb ik nog niet aangedurfd). 'Study seems to me perpetually immature, perpetually premature, perpetually unready,' zegt Stefano Harney. Het gaat om het samenkomen van menselijke brokstukken en wat daaruit ontstaat. Als dat niet zo vriendelijk klinkt – menselijke brokstukken – dan zij het zo. Mensen voelen zich nu eenmaal verbrokken, niet serieus genomen of beschadigd. En brokstukken leven op als ze met meer zijn, ook al passen ze niet echt op elkaar. Het prachtige voorbeeld dat Harney en Moten geven is het begin van 'What's Going On (<https://www.youtube.com/watch?v=H-kA3UtBj4M>)' van Marvin Gaye – u weet wel, waar je geroezemoes hoort, 'hey what's happening brother, what's happening', en dan begint het lied. Ze stellen: 'of course the title is already letting you know: goddam it, something's going on! This song emerges out of the fact that something already was going on.'

5.

Er staat dus nog iets op het spel: er is niet alleen geen eerste principe, noch afronding in een laatste, maar ook niet een eerste persoon die gaat staan en zijn verhaal doet en na afloop zijn papieren bijeen raapt en weer vertrekt. Er is al iets aan de gang. Iets verwarrends, verbrokken, informeels en gezamenlijks. Een ander brokstuk heeft te maken met iets wat ik misschien meteen in het begin had moeten melden, maar waar ik een beetje beschroomd over ben: misschien (misschien, misschien) heeft dit ook te maken met de vermoeidheid die ik bemerk – bij mezelf! – ten aanzien van het ik-genre. Ja, ik weet het, ik zeg ook steeds ik. Dat is deel van het probleem, wie is er nooit moe van zichzelf? Laat ik het dan ook bij mezelf houden: ik ben moe van mijn ik. Mijn essay-ik. Het ik dat nog zo twijfelend mag doen, maar toch maar ergens binnenkomt, gaat staan, z'n verhaal doet en na afloop weer verdwijnt.

6.

Het zit zo, ik heb ook (te) veel zitten lezen over het posthumanisme – niet te verwarren met het transhumanisme. De posthumanist schuift (of schrijft) zichzelf uit het centrum van de belangstelling. Niet meteen het leven uit, niet terug de zo moeizaam achter ons gelaten stilte in (Fred Moten en Stefano Harney komen uit de Black Studies en zouden daar net zo min als de vrouw op zitten te wachten). We hebben het hier niet over het uitgummen van de ervaring, het her-vermoorden van een reeds dode auteur. Ze is nog springlevend, maar wel marginaal. Of beter: opererend vanuit de marge, want het is geen veroordeling maar overtuiging. Ze is bezig met anderen, met iets anders dan zichzelf in elk geval. Als we de wereld willen veranderen – dogma's willen ontmantelen, dwingende structuren los maken (en ik hoop echt dat iedereen dat wil) – dan begint dat

bij zulk 'post-individualisme', zagezegd. Bij het verschuiven van jezelf het centrum uit, de periferie in, schuift tezelfdertijd iets anders het beeld binnen. Gary Hall noemt dat 'het inhumane' ([pdf \(http://art.colorado.edu/research/Hall_Inhumanist-Manifesto.pdf\)](http://art.colorado.edu/research/Hall_Inhumanist-Manifesto.pdf)). (Tussen twee haakjes: het inhumane, als in onmenselijk, mag als woord van z'n morele lading worden ontdaan, inmiddels mag duidelijk zijn dat de mens heel goed is in mensenwereldonterende dingen.) De wereld kan niet veranderen door alleen maar óver verandering te praten – het veranderen van de manier waarop we praten (schrijven) is even belangrijk. Gek genoeg, zegt Gary Hall, doen ook kritische mensen nu hun werk op een manier die zelfs geleerden uit de zeventiende eeuw bekend zou voorkomen: 'Rational, liberal, humanist authors working alone in a study...' Het is tijd, zegt hij, om de gegevenheid, het dogma, van die humanist author op te schudden.

7.

Mijn studenten moeten als afsluiting van het vak een essay schrijven en daarmee bedoel ik dan niet het slap-academische aftreksel daarvan. Die opdracht is al verwarrend genoeg, dus ik geef ze de tip (niet de verplichting) om begin en einde van het essay op elkaar te laten aansluiten. De cirkelvorm is voor geoefende schrijvers misschien een cliché, maar dat doet haar toch geen recht. De cirkel is ook een echo van de [carrier bag \(https://tamouse.github.io/blog/philosophy/2017/06/03/carrier-bag-theory-by-ursula-k-leguin.html\)](https://tamouse.github.io/blog/philosophy/2017/06/03/carrier-bag-theory-by-ursula-k-leguin.html), zoals Ursula Le Guin dat noemde. Het verhaal als een boodschappennet waarin je van allerlei verzamelt, verschillende zaden en vruchten, misschien ook een bijzondere steen. Je draagt het met je mee en kunt er anderen in laten delen. Die carrier bag is niet alleen van jou, draait niet om jou. En iedereen die hem open doet en de verzamelde spullen eruit haalt, zal ze in een andere volgorde neerleggen, er een andere waarde aan geven. Le Guin had het met de carrier bag over fictie, maar ik denk dat het ook een verbeelding kan zijn van het essay. Een ander essay.

8.

Thijs Lijster schreef in 2017 in [De Gids \(https://de-gids.nl/2017/no4/het-essay-en-ik\)](https://de-gids.nl/2017/no4/het-essay-en-ik) over het essay: 'Het 'ik' van de essayist is ... het testinstrument, de seismograaf die schokken diep in de aardkorst kan waarnemen die wellicht niet voor eenieder voelbaar zijn.' Het is metaforisch bedoeld, maar de planetaire beeldspraak past wonderwel bij de posthumanistische, inhumane, duivenroep. Schokken diep in de aardkorst, die duiden op iets nieuws. Het essay was altijd al een los-vaste verzamelplaats van verschillende stemmen, verhalen, perspectieven. Maar ook daarin is verstarring mogelijk, zoals die arme Adorno zelf heeft ondervonden. En zoals ik met mijn ik bang ben te ondervinden. Net als Thijs Lijster keer ik altijd met liefde en plezier terug naar Montaigne, maar toch ben ik vooral geïnteresseerd in wat er voor nieuws voor ons ligt, wat ontstaat, wat

tevoorschijn komt uit het geroezemoes en geroekoe op de achtergrond, onder de oppervlakte, wat we gaan maken, uit het nog niet affe, het premature, het gezamenlijke. Ik ben benieuwd naar what's going on?

Miriam Rasch

Op 15-16-17 mei vindt de conferentie [Urgent Publishing](http://networkcultures.org/makingpublic/conference/) (<http://networkcultures.org/makingpublic/conference/>) plaats, waarbij onder de noemer 'The Carrier Bag Theory of Non-Fiction' deze en andere brokstukken verder zullen worden geëxploreerd. Kom ook en praat mee!

SHARE ([https://twitter.com/share?text=What's going on? Het essay in de wereld – About the essay, now also in English%20-&url=http://networkcultures.org/makingpublic/2019/03/15/whats-going-on-het-essay-in-de-wereld/](https://twitter.com/share?text=What's%20going%20on%20-%20Het%20essay%20in%20de%20wereld%20-%20About%20the%20essay%2C%20now%20also%20in%20English%26amp%20url%253Dhttp%253A%252F%252Fnetworkcultures.org/makingpublic/2019/03/15/whats-going-on-het-essay-in-de-wereld/)) ([mailto:?subject=What's going on? Het essay in de wereld – About the essay, now also in English&body=http://networkcultures.org/makingpublic/2019/03/15/whats-going-on-het-essay-in-de-wereld/.](mailto:?subject=What's%20going%20on%20-%20Het%20essay%20in%20de%20wereld%20-%20About%20the%20essay%2C%20now%20also%20in%20English&body=http://networkcultures.org/makingpublic/2019/03/15/whats-going-on-het-essay-in-de-wereld/))

MOST RECENT READINGS

Unpublishing: A Problem of Access

By [Miriam Rasch](#), April 2, 2019

By Nadine Rotem-Stibbe Unpublish – 'make content that has previously been published online unavailable to the public'. A stark reminder that this is easier said than done comes from the Oxford Dictionary: 'Once the images have been published on the internet it will be practically impossible for any court order to unpublish them.' And: 'After [...]

(<http://networkcultures.org/makingpublic/2019/04/02/unpublishing-a-problem-of->

[access/](#)

Library Stack: connecting (hybrid) publications and libraries

By Miriam Rasch, March 19, 2019

Check out Library Stack, a project that works towards connecting artistic publications and library databases, and interested in getting in touch with relevant partners. Here's a short intro: Library Stack is an online database, archive and distribution system for digital publications from the visual arts, design, architecture and theory. We collect ebooks, video, audio and [...]

[\(http://networkcultures.org/makingpublic/2019/03/19/library-stack-connecting-publications-libraries/\)](http://networkcultures.org/makingpublic/2019/03/19/library-stack-connecting-publications-libraries/)

Strategies to speed up publishing: some Best Practices

By Miriam Rasch, January 24, 2019

Write-up of a presentation held November 30th 2018 in Amsterdam. Below are some preliminary results from the Best Practices research that is continually being carried out within the Making Public project. These BPs and tools are collected

throughout, so feel free to leave your suggestions in the comments or share them in another way. Let's [...]

(<http://networkcultures.org/makingpublic/2019/01/24/strategies-to-speed-up-publishing-some-best-practices/>)

(<https://twitter.com/INCAmsterdam>)

(<https://vimeo.com/networkcultures>)

(<http://www.flickr.com/photos/networkcultures/>)

Design and development by **Roberto Picerno** (<http://robertopicerno.it/>) & **Silvio Lorusso** (<http://silviolorusso.com>).